

19 februari 2023 - Eerste Lijdenszondag

DE WIJN VAN HET BRUILOFTSFEEST

Johannes 2, vers 1 t/m 12

Ik geef 'm voor beter, maar volgens mij wordt geloven vaak verbonden met moeilijke dingen. Wat bedoel ik? Nu: geloven, dat is belangrijk voor als je ziek bent, of als je veel lasten hebt te dragen in het leven. Waarom geloof je? 'Nou, geloven geeft mij kracht en is voor mij een houvast', zo hoor ik heel vaak. Of: 'geloven geeft mij rust'. Ook heel belangrijk, want wie heeft er niet last van stress en hoeveel mensen ondervinden niet psychische spanningen? Dat zijn situaties, waarin er vaak op het geloof wordt teruggrepen. Nu, in dergelijke situaties is Jezus ook vaak te vinden. Jezus was eens in een ziekenhuis. Johannes vertelt over het wonder dat Jezus een aan bed gebonden man in het ziekenhuis van Bethesda geneest. Jezus zou je ook tegengekomen zijn in het revalidatiecentrum. Een blindgeborene – zo vertelt Johannes verder – werd door Jezus ziende gemaakt. Jezus was ook op de begraafplaats – het laatste wonder dat Johannes ons vertelt is dat Jezus' vriend Lazarus opstaat uit de dood en uit het graf komt lopen. Jezus is nabij in al die moeilijkheden. Maar het eerste wonder, waarover Johannes ons vertelt heeft niets met lastige en verdrietige dingen te maken: Jezus maakt van water wijn. 600 liter wijn moet het ongeveer geweest zijn.

Geloven heeft met moeilijke dingen te maken? Ja, gelukkig kan het geloof heel veel betekenen bij ziekte, bij overlijden, bij dingen die je hebt mee te dragen. Maar geloven is niet alleen maar bedoeld voor als je het moeilijk hebt. Ik hoop echt dat het geloof meer voor u en jou zal zijn. En dat wij dat als ouders van onze kinderen ook zullen uitstralen. Geloven heeft te maken met *leven!* Met vreugde! Met feest!

En om dat nog beter te verstaan gaan wij kijken naar het eerste wonder van Jezus, waar Johannes ons over vertelt: Jezus maakt op een bruiloft van water wijn.

Waarom was Jezus daar eigenlijk op die bruiloft? Tja, het zal wel een bekende van Jezus zijn geweest, die ging trouwen. Zijn moeder was er namelijk ook. Aangezien Jezus' moeder zelfs als eerste wordt genoemd, zal het best goed kunnen zijn dat Maria daar ook een taak had als vriendin of familielid. Dat verklaart dan ook waarom zij als een van de eersten wist dat de wijn op was en waarom zij overging tot actie. Mogelijk dat het een vriend, familielid, of dorpsgenoot van Jezus is geweest die ging trouwen.

Maar Johannes vertelt ons nooit zomaar wetenswaardigheden uit het leven van Jezus. Al de dingen die Johannes ons van Jezus overlevert, hebben een

diepere betekenis. Nu ook hier. Ik denk dat Johannes bij die bruiloft te Kana, waar hij waarschijnlijk zelf ook als gast aanwezig is geweest samen met Jezus, moest terugdenken aan het verbond dat God lang geleden met Zijn volk Israël had gesloten. Hoe God met het volk Israël een huwelijksverbond was aangegaan bij de berg Sinaï, na de uittocht uit Egypte: Ik zal jullie God zijn en jullie mogen Mijn volk zijn. Wij zullen voor altijd met elkaar verbonden blijven. In goede en in kwade dagen. In voorspoed en in tegenspoed. Dat moment, waarop God Zich verbond met Israël en Zijn liefde tot haar uitsprak, werd door de joden gezien als een bruiloft. De Tien Geboden – die twee stenen tafels, die Mozes op de berg Sinaï kreeg – waren daarbij het huwelijksboekje. De geboden waren dus geen zware last of zo, maar het getuigschrift dat God Zich voor eeuwig met Zijn volk had verbonden. In liefde verbonden.

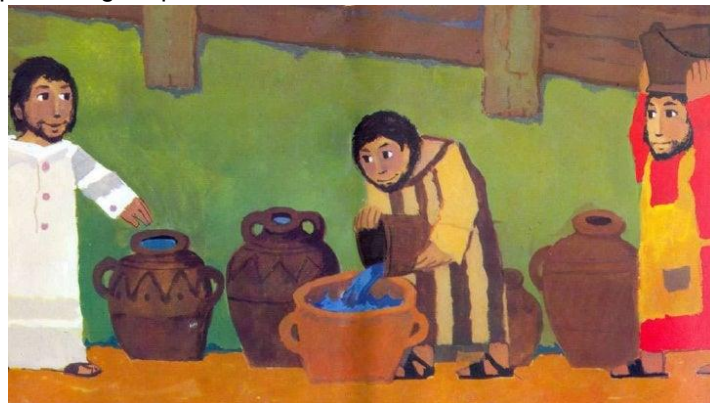
Die verbondssluiting tussen God en Zijn volk was als een prachtige bruiloft! Maar de bruiloft was wel in het water gevallen. De feestvreugde van weleer was behoorlijk ver te zoeken. De wijn was – zeg maar – behoorlijk op. God had Zijn volk uit Egypte bevrijd... Zij gingen samen een nieuwe toekomst tegemoet... maar het werd een dramatische huwelijk, waarin Israël niet trouw bleef aan haar Liefde. En daardoor was het de eeuwen door huwelijkscrises. Ballingschap in Babel. En op dit moment weer een overheersing door de

Romeinen. Het huwelijksverbond van God met Zijn volk hing voortdurend aan een zijden draadje.

En... zoals het met Israël ging, zo ging het eigenlijk met heel de wereld. Israël en de wereld om haar heen verschilden in bijna niets van elkaar. Van de verbinding met God was bijna niets over... God en Israël, maar ook: de Schepper en Zijn schep-

ping... De bruiloftsvreugde was ver te zoeken... Maar nu was Jezus gekomen.. om die bruiloftsvreugde te herstellen. Om het feest te redden. Om de wereld te redden. Want zo lief had God de wereld gehad - zo zal Johannes straks in het volgende hoofdstuk schrijven - dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft... Nu met Zijn komst zal er een nieuwe tijd aanbreken. Het eerste wonder van Jezus laat nu gelijk zien wat het doel is van Jezus' komst: *herstel van het bruiloftsfeest*. Nieuwe vreugde! En zo overvloedig! ... Met de woorden van de ceremoniemeester in Kana – het zal nog veel beter zijn dan de vorige!

Met de kennis van deze achtergrond vallen opeens bepaalde bijzondere dingen uit Johannes' verslag op zijn plek. Want - misschien was het u ook opgevallen - je hoort Johannes vertellen over de ceremoniemeester, over de knechten, over Jezus' moeder..., maar wie trouwt er eigenlijk? Waar is de bruidegom? De bruidegom was namelijk verantwoordelijk voor het feest en voor zijn gasten. Dat de wijn hier in Kana op was, dat was juist voor de bruidegom een blamage. Dat zou hij heel zijn leven – tijdens elk jubileum - te horen hebben gekregen: 'weet je nog op je bruiloft...?' Johannes vertelt ons niets over de bruidegom. De plek van de

bruidegom blijft leeg in zijn beschrijving, want... Jezus neemt hier namelijk de verantwoordelijkheid voor het feest over. *Jezus* zal nu voor de feestvreugde van al de gasten zorgen. Hij is hier de Bruidegom. [Heel mooi: als Johannes in het volgende hoofdstuk verder over Jezus vertelt en hij Johannes de Doper aan het woord laat, dan horen wij Johannes de Doper over zijn relatie tot Jezus zeggen: 'Ik ben de vriend van de bruidegom'. Zou Johannes de Doper dit beeld zomaar uitgekozen hebben?]

Jezus is gekomen om als bruidegom het feest weer te herstellen, om de feestvreugde terug te brengen. Hij is gekomen om een nieuw tijdperk in te luiden. Jezus – om weer terug te komen op het begin van de preek – is niet slechts gekomen om ons nabij te zijn in alle moeilijke dingen en ons daarin te helpen..., nee: vreugde, dat is Zijn doel met ons! En: liefde. *Het bruiloftsfeest van God en Zijn wereld moet weer werkelijkheid worden!*

Dat is mooi hè: God heeft uw vreugde, jouw geluk op het oog. *Je bent bedoeld, uw leven is bedoeld om vreugde met God te hebben.* Daarom is deze wereld er. Daarom ben jij er. Om van Gods vreugde mee te mogen genieten en daarin te delen. ... Misschien dat je er op dit moment bijzonder weinig van ervaart, of dat je je er misschien niets bij kan voorstellen, maar dat is dus Gods bedoeling met u... en met heel de wereld: *liefde en vreugde.* Niets minder dan een bruiloftsfeest! En dat doel heeft God, ondanks al Zijn (menselijk gezegd) teleurstellingen, nooit laten schieten. In Jezus heeft God na alle drama's met Israël en de rest van de wereld er *een nieuw begin* aangegeven: om die vreugde en dat vieren van de liefde weer terug te brengen. En straks... straks zal het feest helemaal losbarsten. Dan zal het nieuwe Jeruzalem uit de hemel neerdalen – zo ziet Johannes later in een prachtig visioen – de nieuwe mensheid *als een bruid* die voor haar man sierlijk gemaakt is. Dan zal de bruiloftsvreugde helemaal volmaakt zijn. In dat visioen van de toekomst ziet Johannes namelijk dat er – ik citeer Openbaring 21 - geen rouw meer zijn, jammerklacht of moeite. Nee, God zal bij de mensen zijn. De huwelijksliefde herstelt... en eeuwige feestvreugde!

God heeft dus jouw vreugde op het oog. Jouw geluk is Zijn geluk. En Zijn geluk: Hij wil het met je delen. Vanaf het begin van de schepping was dat Zijn doel. En dat doel zal Hij – ook al begrijp ik niets van hoe die weg van God met deze wereld loopt – nooit loslaten. Echt niet. God wil niets liever dan vreugde en liefde voor jou. Wat je ook beleeft, voelt, waar je ook doorheen moet of waar je op dit moment ook allemaal mee bezig bent, vergeet het nooit: God wil Zijn vreugde en liefde met je delen. Gewoon: nu. En straks voor eeuwig en overvloedig.

Overvloedig..., want ja: 600 liter wijn. Jezus heeft zes watervaten van zo'n 100 tot 120 liter tot de rand toe laten vullen en maakte daar vervolgens wijn van. Nu, ook die vaten hebben een heel mooie betekenis. Ik vertel het even:

Johannes legt voor de niet-joodse lezers uit waarom die watervaten daar stonden. Het water van die vaten was bedoeld om je te kunnen reinigen. Het was namelijk gebruikelijk in die tijd om na de reis over de stoffige wegen je voeten te wassen. Maar dat niet alleen. Het water was bedoeld voor de reinigingsgebruiken van de joden, zo vertelt Johannes. Joden hadden allemaal

reinigingswetten om rein en heilig voor God te kunnen zijn. En wat doet Jezus nu? Van dat water om te reinigen maakt Hij wijn. Ziet u wat er hierdoor gebeurt? Ja, heel veel wijn opeens. Een bijzonder wonder! Maar nog iets anders: het is nu niet meer mogelijk om jezelf te reinigen. Want ik weet niet hoe u uw handen wast, maar ik heb het nog nooit met wijn geprobeerd.

Zie je al iets van de prachtige betekenis hiervan? Jezus brengt een nieuwe toekomst voor de wereld, een nieuwe toekomst voor u, jou en mij. Overvloedige vreugde en liefde! 600 liter, het kan niet op! En... *je hoeft er zelf niets voor te doen.* Je kunt er niets meer voor doen. God zet een streep door al onze reinigingsactiviteiten... Reinigingswetten helpen ons niet meer. We hoeven ons niet voor God op te poetsen, netjes te maken, anders voor te doen dan wij zijn misschien. We kunnen dat ook niet. We houden het niet vol. En God wist dat. *De watervaten krijgen daarom een andere bestemming: niet om onszelf schoon te maken voor God..., nee: om met onze vuil geworden handen Gods liefde te mogen opscheppen en te mogen proeven.*

De ceremoniemeester wist niet waar die wijn vandaan kwam... Nu, dat is precies waar het steeds in het Johannesevangelie over gaat in alle discussies met de joden: vanwaar? Waar komt die Jezus toch vandaan? Wie is Hij? Wat is er gaande? Jezus' komst blijft tot Pasen een mysterie. Maar Jezus' komst is dus een komst vol van genade. God komt in Zijn Zoon genade brengen. Genade, zo overvloedig. En van zo'n bijzondere kwaliteit. En wij? Wij hoeven niets. Wij kunnen niets. Je hoeft je niet eerst voor God wat schoon te maken, de plekken op je ziel weg te poetsen, van je teleurstellende gebreken en zondige neigingen weg te kijken. Dat kan je niet. En dat hoeft je niet. Wij kunnen nu alleen maar met vuile handen die genade van God ontvangen. Proeven. En er hopelijk net zo verwonderd van raken en blij van worden als die ceremoniemeester.

Ik noem nog één bijzonder element uit deze geschiedenis. Maria. Het is opvallend dat Maria – of: de moeder van Jezus, zoals Johannes haar noemt – een best wel grote plaats in deze geschiedenis inneemt. Johannes noemt Maria zelfs eerder dan Jezus: 'op de derde dag was er een bruiloft te Kana in Galilea en de moeder van Jezus was daar'. Ook dat heeft een bepaalde betekenis, want Johannes vertelt nog slechts één keer in zijn evangelie over de moeder van Jezus. Namelijk: bij de kruisiging. Als Jezus aan het kruis hangt te lijden en te sterven (Johannes 19), dan staat daar een aantal personen bij en onder die personen bevindt zich de moeder van Jezus... en – jawel – Johannes zelf. (Ik hoop er op Goede Vrijdag over te preken.) Jezus' moeder zal op dat moment van de kruisiging haar Zoon moeten loslaten..., maar op dat hartverscheurende en voor Jezus onnoemlijk gruwelijke moment van lijden spreekt Jezus Zijn moeder aan: 'Vrouw. Vrouw, zie uw zoon'. En tegen Johannes zegt Jezus: 'Zoon, zie je moeder'. Jezus verbindt hen aan elkaar. Nu, heel opmerkelijk: Jezus noemt Zijn moeder daar dus 'vrouw'. Precies, zoals Hij bij de bruiloft te Kana Zijn moeder aansprak: 'Vrouw. Vrouw, wat heb ik met u te doen.' Jezus maakt beide keren afstand tussen Zichzelf en Zijn moeder. Maria moet beseffen dat Jezus meer is dan een biologische zoon, Hij is de Zoon van God Die de wereld redding zal brengen. Toen op de bruiloft te Kana was Zijn tijd nog niet gekomen, zo legde Hij toen op het

feest aan Zijn moeder uit. Maar nu was Zijn moment gekomen, zo had Jezus bekend gemaakt. Deze kruisiging – hoe bitter en gruwelijk ook – deze kruisiging was ‘Zijn tijd’. Het moment suprême. Jezus’ verhoging. Zijn verhoging aan het kruis, opgehangen aan een hout. Maar ook en nog meer: Zijn verhoging boven alle machten en krachten, boven alle duisternis en drama’s. Jezus bleek de Redder te zijn. Koning over alles! Maria was er getuige van hoe diep Jezus tijdens Zijn verhoging is gegaan om die redding te brengen, om de feestvreugde van de bruiloft van God en Zijn volk terug te brengen.

De persoon van Maria vormt de brug over de lijdensweken heen die wij zijn ingegaan, een brug van de bruiloft te Kana naar Goede Vrijdag, de kruisiging van Jezus. Op beide momenten stond Maria er met lege handen bij. Want: Gods genade kunnen wij alleen ontvangen. Er valt niets te verdienen of te bereiken of aan bij te dragen, je kunt het alleen gelovig in je opnemen en in je hart sluiten. Want God is een *gevende* God. Zijn liefde is overvloedig., onuitputtelijk, wonderlijk mooi... en fonkelend van vreugde. Het enige wat Maria hoefde te doen, was: vertrouwen. In eerste instantie lijkt het er bij haar nog niet op misschien. Eerst klinkt zij namelijk nog heel erg moederachtig – pubers zullen dat wel herkennen van hun moeder: ‘doet wat!, zo lijkt zij op de bruiloft tegen haar Zoon te willen zeggen, als de wijn op is. Maar later zegt ze tegen het horecapersoneel: ‘wat Hij ook tegen jullie zegt, doet het.’ Maria vertrouwde op haar Zoon. Dat was genoeg.

In dat vertrouwen roept Maria de knechten van de bruiloft op: ‘wat Hij ook tegen je zegt, doe het!’ En dat is de opdracht die u en jij meekrijgen: ‘wat Hij ook tegen je zegt, doe het.’. Want het is bruiloftstijd. Ja, het echte, grote feest, moet nog komen – dat is nog toekomstmuziek - maar Jezus is vandaag al onder ons aanwezig. En in vertrouwen op Hem worden wij als knechten aan het werk gezet. Om watervaten tot de rand toe te vullen. Dus niet half werk, maar je helemaal inzetten, tot de rand van je agenda toe. Maar je hoeft geen wonderen te verrichten hoor! Dat doet Hij wel. U en ik moeten gewoon water scheppen. En laat Christus het alledaagse water dat wij zullen opdienen maar laten veranderen in heerlijke wijn. Doe wat Hij zegt, zo draagt Maria ons op. Dus: heb lief, zonder onderscheid en voorkeur. Wees een vrede-stichter. Wees getuige. Wees vergevingsgezind. Kom op voor recht en strijd tegen het onrecht in deze wereld. Geef en dien. Wees een baken van hoop. Zet je in voor het Koninkrijk, doe het! En Hij zal die heel eenvoudige en gebrekkige schepjes water van ons veranderen in wijn.

Nogmaals: je hoeft geen wonderen te verrichten, Christus zal jouw werk transformeren in heerlijke wijn. Want... de bruiloftstijd is aangebroken. Jezus is erbij. Nu moeten wij nog door het lijden heen... lijden en vreugde, zo dubbel is het op deze wereld, maar blijf vertrouwen... en blijf als knechtje doen wat Hij zegt... tot de vreugde straks eeuwig zal zijn, overvloedig, vreugde zonder eind.